

*Л. Висоцька,
магістрантка,
О. Кравець,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЧИННИК РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У сучасних умовах досить гостро постає проблема оптимізації розумового розвитку учнів початкових класів, які зможуть використовувати свій досвід, знання та цінності у різних життєвих ситуаціях. Відповідно до Концепції «Нова українська школа», цей процес найбільш доцільно реалізувати із орієнтацією на особливості вікового та пізнавального розвитку учнів, їх здібностей та можливостей, відповідно до інтересів і смаків, а також із використанням найбільш ефективних засобів, до числа яких належить проєктна діяльність [2].

Термін «проєкт» – латинського походження, що означає «викинутий вперед», «виступає», «впадає у вічі». «Проєкт – це спеціально організований дорослим комплекс дій, які виконуються дітьми спільно із дорослими; чинник розвитку творчої активності дитини у освітньому процесі [1, с. 41].

Дослідниця Н. Бібік визначає проєкт як сукупність навчально-пізнавальних прийомів, за допомогою яких школярі набувають знання та навички в процесі планування та самостійного виконання певних практичних завдань з обов'язковою презентацією результатів [1, с. 41].

Сучасний дослідник І. Коновальчук трактує проєктну діяльність як особливий вид розумової діяльності, характерними рисами якої є самостійний пошук необхідної інформації, її творче перетворення в матеріальний результат. Кожен проєкт та його організація мають певну структуру, до якої відносять:

- 1.Задум проєкту.
- 2.Мету й цілепокладання.
- 3.Очікувані результати.
- 4.Послідовність структуризації проєкту.
- 5.Добір форм, методів та засобів організації діяльності.
- 6.Способи реалізації мети й завдань проєкту.
- 7.Економічний аспект проєкту [3, с. 134].

Робота над проєктом оптимізує розумову активність учнів, які спершу роблять аналіз проблеми, постановку мети, вибір засобів її досягнення, пошук і оброблення інформації, оцінювання досягнутих результатів, продукування висновків [3, с. 135].

Проєктна діяльність спонукає учнів у самостійний спосіб знаходити вирішення проблеми, а також представляти свої результати у формі співпраці (взаємодії) учасників освітнього процесу із метою вирішення поставлених перед ними завдань, які співвідносяться із дидактичною метою.

Робота над проектом сприяє розвитку індивідуально-творчої діяльності педагога у розробці стратегії та технології освітнього процесу, особистісному розвитку вихованців, забезпечує якісні результати діяльності.

На думку методиста О. Тевкуна, теми проектів у початковій школі добираються з врахуванням їх інтересів, можливостей, здібностей, вмінь і орієнтуються на зону найближчого розвитку та відповідають віковим можливостям дітей (наприклад: «Життєві роздуми», «Чому варто бути чемним?», «Подорож із краплинкою»). Самі назви проектів повинні бути цікавими та неординарними, та водночас, зрозумілими для учнів початкової школи, аби викликати у них бажання брати активну участь у такій діяльності.

Також слід врахувати і те, що кожен етап проекту: від планування, до очікуваних результатів, повинен обговорюватися дорослими спільно із дітьми, враховуючи думки й потреби дітей у тих чи інших видах діяльності (ігрової, музичної, проблемно-пошукової), проте, варто зробити акцент і на тому, щоб стимулювати позитивне ставлення школяра до участі у проектах, вони повинні передбачати варіативність форм, методів і прийомів роботи, не перенасичуватися конкретними із них [4].

Створення ігрових ситуацій на уроках є не менш важливою умовою яка забезпечує формування в дітей інтелектуального досвіду. Це передбачає складання цікавих ігрових ситуацій разом з дітьми, відбір та розподіл ролей між учасниками, обговорення сюжету запропонованої ситуації, програвання і забезпечення рольового перевтілення, творче використання ролей дітьми, рефлексія своєї поведінки. Потрібно також намагатися задіяти якомога більше дитячих аналізаторів завдяки матеріалам, атрибутам. Проекти повинні озброювати учнів не лише новими знаннями, а й спрямовуватися на формування в них компетентності, за якої школяр, керуючись здобутими знаннями, сформованими цінностями й досвідом, зможе приймати виважені рішення в повсякденній життєдіяльності. Створення ігрових ситуацій відповідно до їх виховного та розвиваючого потенціалу, забезпечуватимуть спрямованість формування в школярів розумової активності. Для цього необхідно здійснювати аналіз ігрових ситуацій, обирати з них ті, які найбільше зацікавлять учнів та будуть доступними для них.

Наведемо приклад роботи вчителя на уроці англійської мови у третьому класі на тему «Food and Drinks». Учням було запропоновано скласти проект «It's Delicious» у групах з використанням слів і словосполучень, що були вивчені по темі.

Таблиця 1

Words on topic "Food"	Grammar	Structures for dialogues
Apple sweet ice-cream cup tea milk juice glass coffee drink egg porridge meat soup potato tasty buy fruit	Much many a lot of There is (was)	Pass me the salt please I wonder I'm very busy Would you like to have another cup of ...?

vegetable carrot food grow different country animal without	There are (were)	I'm hungry I'm thirsty You look terrible! What' the matter? I'm never going to
---	---------------------	--

Спочатку учням було запропоновано скласти короткі діалоги у рамках навчальної програми. Потім клас поділяється на дві команди. Кожна команда працює над власним проектом. Необхідно придумати власну страву для дитячої страви, написати всі її інгредієнти. Свій проект учні оформляють у вигляді малюнка чи аплікації.

Саме метод проєктів дозволяє змістити акцент із процесу пасивного накопичення дітьми суми знань на оволодіння ними різними способами діяльності в умовах доступності інформаційних ресурсів. Цьому сприяє особистісно – орієнтований підхід у освіті учнів початкових класів. Зважаючи на це, метод проєктів розвиває пізнавальний інтерес до проблеми розвитку розумових здібностей, формує навички ефективної співпраці між учнями та дорослими.

Ми вважаємо, що проєкт завжди повинен мати особистісно і соціально значимий результат, досягнення якого створює ситуацію успіху, відчуття творчої самореалізації учнів.

Виходячи з вище сказаного, проєктна діяльність містить у собі проблемну ситуацію, а також такі 4 важливих «П»: проблему, проєктування, пошук, продукт, презентацію.

У контексті інтелектуального розвитку учнів початкової школи, проєктна діяльність сприймається як: «варіант інтегрованого методу навчання, як засіб організації педагогічного процесу, заснованого на взаємодії з дорослими, як поетапну практичну діяльність із досягненню поставленої мети.

Тому вважаємо, що саме проєкт є найефективнішим у питанні розвитку розумових здібностей учнів початкової школи, оскільки має повну відповідність інтересам, потребам, здібностям школярів, задовольняє їх потребу у грі, активних рухових діях, розвиває комунікативні навички із метою успішної взаємодії із однолітками й дорослими; є засобом активізації пізнавального розвитку школярів з одночасним формуванням їх інтегративних особистісних якостей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики. Київ : «К.І.С.», 2019. С.45 – 50.

2. Концепція «Нова українська школа». Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Коновальчук І. І. Проєктні технології здійснення інноваційної освітньої діяльності. Проблеми освіти: зб. наук. праць / Інститут модернізації змісту освіти МОН України. Київ, 2017. Вип. 87. С. 133–139. (Фахове видання. Наказ МОН від

24.10.2017 № 1413).

4. Тевкун В.°В. Вимога часу – бути компетентним Електронний ресурс.
Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/vimoga-chasu-buti-kompetentnim--.html>